

گفتارهای

مَنْصُورِ هَاشِمِی خراسانی

پایگاه اطلاع رسانی دفتر منصور هاشمی خراسانی حفظه الله تعالى

موضوع:

مقدمات؛ حجت؛ خلیفه‌ی خداوند؛ روایات رسیده از خلفاء خداوند

بسم الله الرحمن الرحيم

چهار گفتار از آن جناب حاکی از اینکه هر کس خلیفه‌ی خداوند در زمین را می‌شناسد، ولی به سبب عذری به او دسترسی نمی‌یابد، می‌تواند به روایت اصحابش از او در زمان حیات او اخذ نماید.

۱. أَخْبَرَنَا وَلِيدُ بْنُ مُحَمَّدٍ السَّجِسْتَانِيُّ، قَالَ: سَمِعْتُ الْمَنْصُورَ الْهَاشِمِيَّ الْخُرَاسَانِيَّ يَقُولُ: الرَّأْيُ ظَنٌّ وَالرَّوَايَةُ ظَنٌّ، وَالظَّنُّ لَا يُغْنِي مِنَ الْحَقِّ شَيْئًا، إِنَّمَا الْعِلْمُ السَّمَاعُ مِنَ الْمَجْعُولِ، قُلْتُ: وَمَا تُرِيدُ بِالْمَجْعُولِ؟ قَالَ: مَنْ جَعَلَهُ اللَّهُ خَلِيفَةً فِي الْأَرْضِ وَإِمَامًا لِلنَّاسِ، قُلْتُ: رَبِّمَا يَسْمَعُ الرَّجُلُ مِنَ الْمَجْعُولِ، فَيَخْرُجُ مِنْ عِنْدِهِ فَيَرْوِي لِإِخْوَانِهِ مَا سَمِعَهُ مِنْهُ، فَيَأْخُذُونَ بِرَوَايَتِهِ! قَالَ: لَيْسَ هَذَا مُرَادِي بِالرَّوَايَةِ، إِنَّمَا أَرَدْتُ الرَّوَايَةَ عَنِ الْأَمْوَاتِ، فَحَدِّثُوا عَنِ الْمَجْعُولِ مَا دَامَ حَيًّا، فَإِذَا مَاتَ فَارْجِعُوا إِلَى خَلِيفَتِهِ وَحَدِّثُوا عَنْهُ، وَلَا تَتَّخِذُوهُ مَهْجُورًا تُحَدِّثُوا عَنِ الْمَيِّتِ فَتَزِلَ قَدَمٌ بَعْدَ ثُبُوتِهَا وَتَذُوقُوا السُّوءَ بِمَا صَدَدْتُمْ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَلَكُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ.

ترجمه‌ی گفتار:

ولید بن محمود سجستانی ما را خبر داد، گفت: شنیدم منصور هاشمی خراسانی می‌فرماید: رأی ظن است و روایت ظن است و ظن چیزی را از حق کفایت نمی‌کند؛ علم تنها شنیدن از گماشته است! گفتم: منظورتان از گماشته چیست؟ فرمود: کسی که خداوند او را به عنوان خلیفه‌ای در زمین و امامی برای مردم گماشته است! گفتم: چه بسا مردی از گماشته می‌شوند، پس از نزد او بیرون می‌رود و چیزی که از او شنیده است را برای برادرانش روایت می‌کند، پس آن‌ها به روایت او اخذ می‌کنند! فرمود: منظورم از روایت این نیست، منظورم تنها روایت از مردگان است! پس از گماشته تا هنگامی که زنده است روایت کنید، پس چون از دنیا رفت به خلیفه‌ی او رجوع کنید و از او روایت نمایید و او را وا نگذارید که از درگذشته روایت کنید، پس

گامتان پس از استواری بلغزد و بدی را بچشید به سبب اینکه از راه خداوند باز داشتید و برای شما عذابی عظیم است.

۲. أَخْبَرَنَا أَبُو بَكْرِ بْنُ عَبْدِ الْبَارِيِّ، قَالَ: صَادَفْتُ الْمَنْصُورَ فِي بَعْضِ هَذِهِ الْجِبَالِ - وَأَوْماً بِيَدِهِ إِلَى جِبَالِ بَامِيرَ - وَهُوَ عَلَى حِمَارٍ وَلَيْسَ مَعَهُ أَحَدٌ مِنْ أَصْحَابِهِ، فَقُلْتُ لَهُ: أَنْتَ الَّذِي تَقُولُ إِنَّ لِلَّهِ خَلِيفَةً فِي الْأَرْضِ مَنْ لَقِيَ اللَّهَ وَهُوَ لَا يَعْرِفُهُ فَقَدْ لَقِيَهِ وَهُوَ عَلَيْهِ سَاخِطٌ؟ قَالَ: نَعَمْ، قُلْتُ: فَأَخْبِرْنِي عَنْ هَذَا الْخَلِيفَةِ، أَهُوَ مِنْكُمْ - يَعْنِي بَنِي هَاشِمٍ - خَاصَّةً أَوْ مِنْكُمْ وَمِنْ سَائِرِ قُرَيْشٍ عَلَى حَدِّ سَوَاءٍ؟ قَالَ: لَا وَاللَّهِ، بَلْ هُوَ مِنَّا خَاصَّةً، وَلَيْسَ لِقُرَيْشٍ عَبرْنَا فِيهِ نَصِيبٌ، قُلْتُ: فَأَخْبِرْنِي عَنِ النَّاسِ، هَلْ عَلَيْهِمْ إِذَا بَلَغُوا الْحُلُمَ أَنْ يَرُدُّوا عَلَيْكُمْ وَيَأْخُذُوا عَنْكُمْ مُشَافَهَةً؟ قَالَ: نَعَمْ وَاللَّهِ، كَمَا عَلَيْهِمْ حِجُّ النَّبِيِّ مَنْ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا، قُلْتُ: فَأَخْبِرْنِي عَمَّنْ لَا يَسْتَطِيعُ إِلَيْكُمْ سَبِيلًا، أَلَمْ أَنْ يَأْخُذَ بِمَا يَرَوِي الثَّقَاتُ عَنْكُمْ؟ قَالَ: يَأْخُذُ بِمَا يَرَوِي الثَّقَاتُ عَنْ حَبِيبِنَا، وَلَا يَأْخُذُ بِمَا يَرَوُونَ عَنْ مَيْتِنَا، قُلْتُ: لِمَ ذَا؟ قَالَ: لِأَنَّ كُلَّ حَيٍّ مِنَّا إِمَامٌ لِأَهْلِ زَمَانِهِ، وَلَا يُتْرَكُ الْحَيُّ مِنَّا لِلْمَيِّتِ، قُلْتُ: فَإِنْ لَمْ يَرَوْا عَنِ الْحَيِّ مِنْكُمْ، فَلَمْ أَنْ يَأْخُذَ بِمَا يَرَوُونَ عَنْ أَمْوَاتِكُمْ؟ قَالَ: يَأْخُذُ غَيْرَ مَرْضِيٍّ وَلَا مَأْجُورٍ، وَإِنَّمَا إِثْمُهُ عَلَى الَّذِينَ لَمْ يَرَوْا عَنِ الْحَيِّ مِنَّا، وَذَلِكَ قَوْلُ اللَّهِ تَعَالَى: ﴿لِيُنذِرَ مَنْ كَانَ حَيًّا وَيَحَقِّقَ الْقَوْلَ عَلَى الْكَافِرِينَ﴾^۱.

ترجمه‌ی گفتار:

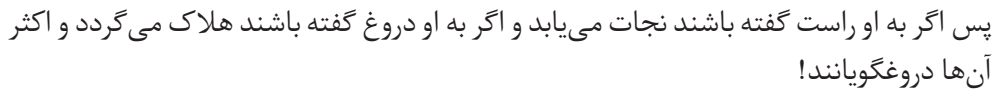
ابو بکر بن عبد الباری ما را خبر داد، گفت: با منصور در برخی از این کوه‌ها - و با دست به کوه‌های پامیر اشاره کرد - برخورد کردم، در حالی که سوار بر خری بود و کسی از اصحابش با او نبود، پس به او گفتم: آیا تو کسی هستی که می‌گویی: خدا را در زمین خلیفه‌ای هست که هر کس بدون شناخت او به ملاقات خدا برود، در حالی که ملاقات او رفته که بر او خشمگین است؟ فرمود: آری! گفتم: من را از این خلیفه خبر بده که آیا صرفاً از میان شما (هاشمیان) است یا از میان شما و سایر قریش به گونه‌ای یکسان؟ فرمود: نه به خدا سوگند، بلکه صرفاً از میان ماست و هیچ قریشی‌ای جز ما را در او نصیبی نیست! گفتم: پس من را خبر بده از مردم که آیا بر آن‌ها پس از رسیدن به حدّ تکلیف واجب است که به نزد شما بیایند و مستقیماً از شما اخذ کنند؟ فرمود: آری به خدا سوگند، همان طور که حجّ خانه‌ی خدا بر هر کس از آن‌ها که استطاعت رهسپار شدن به سوی آن را دارد واجب است! گفتم: پس من را خبر بده از کسی که استطاعت رهسپار شدن به سوی شما را ندارد، آیا می‌تواند به چیزی که افراد قابل اعتماد برای او از شما روایت می‌کنند اخذ کند؟ فرمود: به چیزی اخذ می‌کند که افراد قابل اعتماد از زنده‌ی ما روایت می‌کنند و به چیزی

که از مرده‌ی ما روایت می‌کنند اخذ نمی‌کند! گفتم: به چه خاطر؟! فرمود: به خاطر اینکه هر زنده‌ای از ما امامی برای اهل زمان خود است و زنده‌ی ما برای مرده‌ی مان واگذاشته نمی‌شود! گفتم: اگر آن‌ها از زنده‌ی شما روایت نکرده باشند، آیا او می‌تواند به چیزی که از مردگان شما روایت کرده‌اند اخذ کند؟ فرمود: اخذ می‌کند بی‌آنکه پسندیده و شایسته‌ی پاداش باشد و گناه آن بر گردن کسانی است که از زنده‌ی ما روایت نکرده‌اند و این سخن خداوند بلندمرتبه است که فرمود: «تا کسی را بیم دهد که زنده است و سخن بر کافران راست آید».

۳. أَخْبَرَنَا هَاشِمُ بْنُ عُبَيْدٍ الْحَجَنْدِيُّ، قَالَ: سَمِعْتُ الْمَنْصُورَ يَقُولُ لِرَجُلٍ: عَلَيْكَ بِمَا سَمِعْتَهُ مِنْ خَلِيفَةِ اللَّهِ فِي الْأَرْضِ بِأَذُنِّكَ هَاتَيْنِ أَوْ حَدَّثَكَ عَنْهُ أَحَدٌ مِنْ أَصْحَابِهِ وَهُوَ حَيٌّ، فَإِنَّ الْحَيَّ يَكَادُ لَا يُكَذِّبُ عَلَيْهِ، وَلَوْ كُذِّبَ عَلَيْهِ لَرَدَّهُ، وَهُوَ بَيِّنٌ لِأَهْلِ زَمَانِهِ الشَّاهِدِينَ مِنْهُمْ وَالْعَائِينَ، حَتَّى إِذَا هَلَكَ يَرْجِعُ الَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ إِلَى خَلِيفَتِهِ فِيهِمْ، فَيَسْمَعُونَ مِنْهُ وَيُحَدِّثُونَ عَنْهُ، وَلَا يَقْفُونَ عَلَى الْهَالِكِ وَلَا يَنْقَلِبُونَ إِلَيْهِ، وَلَا يَقُولُونَ كَمَا قَالَ الَّذِينَ صَلُّوا مِنْ قَبْلُ: ﴿إِنَّا وَجَدْنَا آبَاءَنَا عَلَى أُمَّةٍ وَإِنَّا عَلَى آثَارِهِمْ مُقْتَدُونَ﴾، فَإِنَّ اللَّهَ قَدْ جَعَلَ لَهُمْ مِثْلَ مَا جَعَلَ لِأَبَائِهِمْ، كِتَابًا عَزِيزًا وَخَلِيفَةً هَادِيًا، وَأَمْرَهُمْ بِمِثْلِ مَا كَانُوا يُؤْمَرُونَ، فَمَنْ أَخَذَ عَنْ كِتَابِ اللَّهِ وَخَلِيفَتِهِ فَقَدْ أَخَذَ عَنِ اللَّهِ وَرَسُولِهِ، وَمَنْ أَخَذَ عَنْ هَؤُلَاءِ الْمُحَدِّثِينَ أَرْجَى، فَإِنْ صَدَّقُوهُ نَجَى وَإِنْ كَذَّبُوهُ هَلَكَ، وَإِنْ أَكْثَرَهُمْ كَاذِبُونَ!

ترجمه‌ی گفتار:

هاشم بن عبید خجندی ما را خبر داد، گفت: شنیدم منصور به مردی می‌فرماید: بر تو باد به چیزی که با این دو گوش خود از خلیفه‌ی خداوند در زمین شنیدی یا یکی از اصحابش در حالی که او زنده است برایت از او حدیث کرد؛ چراکه نزدیک است بر زنده دروغ بسته نشود و اگر بر او دروغ بسته شود حتماً آن را رد می‌کند و او برای اهل زمان خود، چه شاهدان آن‌ها و چه غایبان‌شان، تبیین می‌نماید، تا آن گاه که از دنیا برود، کسانی که پس از آن‌ها هستند به خلیفه‌ی او در میان‌شان رجوع می‌کنند، پس از او می‌شنوند و از او حدیث می‌کنند و بر کسی که از دنیا رفته است توقف نمی‌کنند و به سوی او باز نمی‌گردند و مانند کسانی که از پیش گمراه شدند نمی‌گویند: «ما پدرانمان را بر آیینی یافتیم و ما در پی آن‌ها روانیم»؛ زیرا خداوند برای آن‌ها مانند چیزی را قرار داده است که برای پدران‌شان قرار داد، کتابی استوار و خلیفه‌ای راهنما و آن‌ها را به مانند چیزی امر کرده است که آنان به آن مأمور بودند! پس هر کس از کتاب خداوند و خلیفه‌ی او اخذ کند، از خداوند و پیامبرش اخذ کرده و هر کس از این محدثان اخذ کند، باز داشته می‌شود؛

٤. أَخْبَرَنَا أَحْمَدُ بْنُ عَبْدِ الرَّحْمَنِ الطَّلِقَائِيُّ، قَالَ: سَمِعْتُ الْمَنْصُورَ يَقُولُ: فَرَضَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ مَعْرِفَةَ خَلِيفَتِهِ فِي الْأَرْضِ وَالنَّفَرَ إِلَيْهِ لِتَسْمَعُوا مِنْهُ وَلِتَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ، ثُمَّ عَلِمَ أَنَّ لَنْ تَنْفِرُوا كَافَّةً، فَتَابَ عَلَيْكُمْ وَخَفَّفَ عَنْكُمْ، وَرَضِيَ أَنْ تَنْفِرَ مِنْ كُلِّ فِرْقَةٍ مِنْكُمْ طَائِفَةٌ لِيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ وَلِيُنْذِرُوا قَوْمَهُمْ إِذَا رَجَعُوا إِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُونَ! فَأَذِنَ لِلْمُسْتَضْعَفِينَ مِنْكُمْ وَالْمُتَخَلِّفِينَ مِنَ الْمَرْضَى وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ وَالَّذِينَ يَضُرُّونَ فِي الْأَرْضِ يَبْتَغُونَ مِنْ فَضْلِ اللَّهِ وَالْمُجَاهِدِينَ أَنْ يَأْخُذُوا بِمَا يَزُورِي لَهُمْ ذَوُوا عَدْلٍ مِنْهُمْ مِنَ الَّذِينَ يَنْفِرُونَ، لِئَلَّا يَكُونَ عَلَيْهِمْ حَرَجٌ فِي دِينِهِمْ إِذَا عَرَفُوا خَلِيفَةَ اللَّهِ فِي الْأَرْضِ وَلَمْ يَسْتَطِيعُوا إِلَيْهِ سَبِيلًا، وَمَا فَرَضَ اللَّهُ لَكُمْ أَنْ تَجْهَلُوا خَلِيفَتَهُ فِي الْأَرْضِ أَوْ تَهْجُرُوهُ، وَتَتَّبِعُوا مَا وَجَدْتُمْ عَلَيْهِ آبَاءَكُمْ وَأَنَارًا مِنْ آثَارِ الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلُ، لِتَقْطَعُوا مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ، وَتُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَاحِهَا، وَتُخَلِّفُوا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَكُمْ الْعِلْمُ بَغِيًّا بَيْنَكُمْ، يُقْلَدَ طَائِفَةٌ مِنْكُمْ رِجَالًا وَيُقْلَدَ طَائِفَةٌ أُخْرَى آخَرِينَ، وَمَنْ يَتَّبِعْ خَلِيفَةَ اللَّهِ فِي الْأَرْضِ الَّذِي جَعَلَهُ اللَّهُ لِلنَّاسِ إِمَامًا فَقَدْ هَدِيَ إِلَى الطَّيِّبِ مِنَ الْقَوْلِ وَهُدِيَ إِلَى صِرَاطِ الْحَمِيدِ.

ترجمه‌ی گفتار:

احمد بن عبد الرحمن طالقانی ما را خبر داد، گفت: شنیدم منصور می‌فرماید: خداوند شناخت خلیفه‌ی خود در زمین و کوچیدن به سوی او را بر شما فرض کرد تا از او بشنوید و درباره‌ی دین دانش آموزید، سپس دانست که همگی شما کوچ نخواهید کرد، پس بر شما بخشید و برایتان تخفیف داد و راضی شد که از هر گروهتان شماری کوچ کنند تا درباره‌ی دین دانش آموزند و قوم خود را پس از اینکه به نزدشان باز می‌گردند بیم دهند باشد که آن‌ها هوشیار شوند! پس به مستضعفان از شما و جا ماندگان از بیماران و زنان و کودکان و کسانی که در زمین سفر (تجاری) می‌کنند تا از فضل خداوند بجویند و مجاهدان اذن داد تا به چیزی که برخورداران عدالت از میانشان که کوچ می‌کنند برایشان روایت می‌نمایند اخذ کنند، تا بر آن‌ها در دین‌شان تنگنایی نباشد هنگامی که خلیفه‌ی خداوند در زمین را می‌شناسند و استطاعت رهسپار شدن به سوی او را ندارند، ولی خداوند برای شما فرض نکرد که خلیفه‌ی او در زمین را شناسید یا وا گذارید و از چیزی که پدران‌تان را بر آن یافتید و باقی مانده‌ای از آثار کسانی که پیش‌تر گذشتند پیروی کنید تا چیزی که خداوند امر کرده است تا پیوسته نگاه داشته شود را قطع کنید و در زمین پس از اصلاحش فساد برانگیزید و با یکدیگر پس از آنکه علم برایتان آمد از سر دشمنی اختلاف نمایید که

گروهی از شما از مردانی و گروهی دیگر از مردانی دیگر تقلید کنید و هر کس از خلیفه‌ی خداوند در زمین که او را امامی برای مردم قرار داده است پیروی کند، هر آینه به گفتاری پاکیزه رهنمون شده و به راه ستوده رهنمون شده است.

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر منصوب‌های حجت‌الاسلام

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر منصوب‌های حجت‌الاسلام حضرت‌الله تعالی

صفحه توییتر پایگاه

صفحه اینستاگرام پایگاه

صفحه کانال تلگرام پایگاه

صفحه فیس‌بوک پایگاه

لینک مطلب فوق

* لطفاً بر روی لینک مورد نظر خود کلیک کنید.